

Návrat objektu

Marisa Olson

+

Neklid věcí

Vystavující umělci: Annabelle Arlie, Iain Ball, DeLong, Constant Dullaart, Tereza Fišerová - Evžen Šimera, Martin Kohout, Martin Kolarov - Filip Dvořák, Kristýna Lutzová, Štěpán Marko, Richard Nikl - Jan Brož, Nik Timková - Jakub Hošek, Magdaléna Vojteková, Ted Whitaker

Kurátor: Václav Janoščík

11. 9. - 6. 11. 2015

"Někdy se prostě necháme unést objektem, který reprezentuje [objekt]." Martin Kohout¹

Dějiny umění (20. století) jsou často vyprávěny v rámci procesu dematerializace, odvratu od řemeslné práce (*deskilling*), či estetiky nebo v rámci rozvolňování mediální specifičnosti. Nejaktuálnější, a snad i nejlivnější explozi tohoto chápání umění, vyvolal vývoj internetu. Těžiště obou generací, které s ním pracovaly, net.art i postinternet, bývá spatřováno v samotném virtuálním prostředí a jeho specifické časovosti. V opačném směru ale internet a jeho formy interakce přináší také obnovený zájem o objekt.

Existují různé důvody k tomuto tvůrčímu východisku, od samotného přechodu z online prostředí do prostoru galerie, kterou tematizuje známý projekt Artie Vierkanta *Image Object*,² až po reflexi komodifikace objektů v současné kultuře, na ní naráží na úrovni teorie hnutí akcelerationismu³ a z hlediska estetiky DIS images.⁴ Ale tuto dynamiku lze sledovat v samotném virtuálním prostoru; jako příklad uveďme alespoň "internet věci".⁵

V této napjaté a rychle se vyvíjející situaci poháněné nesmírným tlakem očekávání, se roviny teorie a praxe někdy až příliš snadno protínají. Zejména spojení spekulativního realismu a objektově orientované ontologie s některými záblesky současného umění nás může svádět.

Právě z pohledu spekulativního realismu se celá filosofie posledních dvou století uzavřela do postkantovského schématu subjektu a objektu. První z této dvojice, ať již jako filosof nebo umělec, nazírá právě objekt a bytí obou je vázáno na tuto reflexi. Ale filosofové i umělci se nedávno obrátili právě k problému "ne-lidského" (*inhuman*),⁶ ve snaze zaujmout pozici bez subjektu.

Chceme se vyhnout zkratkám vyvěrajícím z povrchní filosofické kontextualizace a využití blyštivých pojmů. Pokoušíme se spíše o rozevření prostoru pro další diskusi uvnitř gravitační síly těchto pojmů a teorií. Výstava se soustředí na důležitost, kterou v současném umění mají objekty a jejich objektovost, ale také na jejich schopnost konfrontovat formy aktuálního systému kulturní distribuce (objektů).

Práce s objektem a objektovostí, kterou můžeme sledovat u vystavených děl, tak není náhodná, ale zároveň ji nelze redukovat na tuto rovinu. Chceme se zaměřit na moment rozevření objektu. Může spočívat v doteku, touze nebo ulpívání na něm, které mohou ústít až v to, co Timothy Morton nazývá "naladěním se na objekt".⁷ Ale stejně tak se mohou pohybovat na hranici našeho chápání objektovosti i na hraně objektů samotných.

Tento moment konfrontace člověka (subjektu) s objektem je rozehrán a přivlastněn samotnými díly. Jejich

objektovost se rozvírá a získává svérázný i autonomní, estetický či konceptuální tvar. Objekt překonává své fyzické hranice - jsou přilnavé, roztavené a interobjektové. Obrat k objektu (*turn to the object*) se stává naladěním se na objekt (*tune to the object*). Není to divák nebo lidská bytost, která se obrací nazpět, k pasivnímu objektu. Je to sám objekt, který se obrací a dívá.

Výstava se rozhodně nepokouší o reprezentativní přehled. Ten by byl nejen marný, ale také v napětí k celé koncepci. Chceme spíše rozehrát různé a osobité způsoby, kterými současní umělci dávají hlas bytí objektů. Naším cílem je rozšířit možné pole porozumění objektů a jejich objektovosti v současné kultuře, které by rezonovalo v kontextu spekulativního realismu, objektově orientované ontologie, postinternetu a akcelerationismu.

Celý tento projekt vyvěrá z hluboké, a snad i naivní víry v to, že právě dialog mezi uměním a filosofií je tím, co dnes potřebujeme.

-
- 1 <http://www.aqnb.com/2015/05/26/martin-kohout-figures-p/>
 - 2 <http://artievierkant.com/imageobjects.php>
 - 3 http://www.urbanomic.com/pub_accelerate.php
 - 4 <http://disimages.com>
 - 5 http://en.wikipedia.org/wiki/Internet_of_Things
 - 6 Take Inhuman exhibition taking place in Fridericianum and Alien phenomenology coined by Ian Bogost as recent instances of such interest.
<http://www.fridericianum.org/exhibitions/inhuman>
Bogost, Ian (2012). Alien Phenomenology, or What It's Like to Be a Thing. University of Minnesota Press.
 - 7 Morton Timothy (2013), Hyperobjects, Philosophy and Ecology after the End of the World, University of Minnesota Press, p. 174.

Kvalitář

Senovážné nám. 17

11000 Praha 1

jana@kvalitar.cz

www.kvalitar.cz

+420 775 032 007